Nr. 44.

EESTI SPORDILEHT

Hind 15 marka.

· EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA ·

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ⊠ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuu peale 60 mark

Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VII. aastakäik. Reedel, 26. novembril 1926. a. VII. aastakäik.

Wabariigi Raamatukogu Toompea

Rütmilise võimlemise kultuurülesanne.

F. Hilkeri järel.

Kultuur on vaimline kujundamine ja erineb loomulikust arenemisest, mis on orgaaniline kasvamine. Kõik enam või vähem selgelt teatav ja inimese tahtejõust kantav; kõik orgaaniline võib sellele vastandina teadvusest loobuda ja ei tarvitse ka tahtejõudu omada. Kultuurfilosoofilisest vaatekohast ei panda meie päevil küllalt aga seda vahet alati tähele. Kinnitatakse, et kultuurid on kui organismid, sünnivad, valmivad, kannavad vilja ja varisevad surmale, ei kutsuta ellu ja ei vormita inimeste poolt, vaid elavad teataval määral inimeste najal. Eriti veenvalt tuleb see vaade ilmsiks Osvald Spengleri tuntud raamatus, kus „Õhtumaa langus" on kujutatud saatuslikult valmiva kultuurprotsessi võitmatu konsekventsina. See rohkelt levinud käsitus, mis meie üldisele kultuurelule võib ähvardavaks muutuda, tugeb bioloogia ja ajaloo ekslikule segule. Kultuur on alati välise aine vaimlise kujundamise resultaat inimese kaudu ja allub hoopis teistsugustele kui orgaanilistele seadustele, mille üle siinkohal kõneleda liiga pikale viiks. Välist ainet, mida kultuur vormib, pakub meile loodus, olgu see elu, ümbrus, materjal või mingi muu. Sellest tekib inimese vaimu läbi lõpmatu hulk kujundeid: elukorraldus, majandusseaded, abinõud jne. Loodus ja kultuur seisavad aine ja kujunduse kaudu polaarses vastolus, kusjuures kujundamine enam või vähem teadlik ja enam või vähem jõuline looduse mõjutamises võib olla. Ta võib loodusele tõstvalt kui ka halvavalt mõjuda, näit. kunstniku loomisjõu läbi kivi elutust mateeriast veetlevamaks mõttekehastuseks luua, kuna fantaasiatu vormalisti või müürisepa käes kivi oma loomuliku ilugi võib kaotada. Mida kaugemale ulatab vaimline saavutusvõime, seda suurem on pinevus looduslikult ja kultuuris ihaldatu vahel, seda suuremaks muutub tahte rebenemishädaoht looduslikult pinnalt ja seda enam läheneb kultuuriline langus, kui otsustaval silmapilgul kandev vaimujõud loodusliku elementaarset tähtsust ei taipa ja teadlikult kaotsikippuvat tasakaalu jalule seada ei püüa. Kui kultuuriline areng oleks saatuslikult orgaaniline protsess, peaks hävinemine, kui ta juba kord on alanud, oma takistamatut käiku jatkama. Kõik vastupanu katsed oleksid tulutud, nad võiksid parimal juhusel resignatsioonis ainult otstarbekohasemat kohanemist, silumist tähendada. Kui aga kultuur on vaimline tahe ja tegutsemine, siis on eesmärk hädaohtu tundma õppida ja teda kõrvaldada.

Foto K. Akel.

R. Bode väljendusgümnastika harjutused Kalevi naisgrupi ettekandel, spordiõpetaja E. Idla juhatusel.

Arvukaimaid objekte, millega kultuur tegutseb, on inimlik keha, kehalise, vaimlise ja hingelise olemise kandja. Kultuur on teda tuhandete aastate jooksul kasvatanud ja vorminud oma eesmärkide kohaselt, on teda kasutanud võitluseks olemise eest, tööle saatnud, igasugusteks saavutusteks kohastanud. Kehaharjutused instinktipärasel, s. o. looduslikul kujul, mäng ja jahipidamine, nagu need loomadel ja primitiivsel inimseltskonnal eelharjutusena või enesekaitse abinõuna kasutada olid, asetusid arenemise kestvusel kavakindla kasvatusega kultuuri tasapinna kohaselt, viievõistlusega, turniiriga, kavaleerlikkude kommetega, turnimisega ja spordiga. Kavakindlus on igatahes tingitud seltskondlistest suhetest ja vaadetest nende kultuurilisele väärtusele. Nii vormitakse kehaliselt terve inimene. Keha läheb tugevaks, vaim julgeks. Kui aga seltskondlik eesmärk iga hinna eest mõõduandvaks saab, peab looduse seadus taganema. Keha kaotab oma elujõu, kuna ta tööriistaks mõistuse sihtidele muutub. Meie aja majanduslikud tingimused on vitaalsete jõudude langust katastrofaalsel viisil esile kutsunud. Alatoitlus ja korterihäda on keha tervise sedavõrd uuristanud, tema loomulikku seisu-

(Järg 2. lhk.)

Kehalise kasvatuse muuseumist.

(Selle ellukutsumise puhul Eestis.)

Harilikult tekib arvamine sõna „muuseum“ kuuldes, et sel oleks mõni igav tähendus, juba nurka heidetud vanavara kogu jne. Kui see arvamine ongi mitmeti põhjendatud, ei saa kehakasvatusline muuseum iganes igavaks me kehaharrastaja perele ning sõbrale. Kuid raskem on juba enesele ehk vahest ette kujutada osata, mis just huvitavat võiks olla kehakasvatuslises muuseumis, mis ülitähtsat vaatlejale-asjaarmastajale ning õpetlikku seal oleks sportlasele-võimlejale.

Et asja juure otsekohe asuda, võtame näiteks mõne välismaa vastava muuseumi ja peatame seejuures, mis siis seal olla võiks.

Enne tähendame aga üldse, et kõigist järgnevast kohe selgub, et meil samasugust muuseumi tarvis läheb, asutada tuleb. Ning olgu siin tähendatud, et läbirääkimisi selleks on ka alustatud juba.

Kerkib küsimus, kas kehakasvatusline muuseum võiks olla iseseisev asutus ehk võiks ta ka osutuda mõne keskasutuse haruks? Välismail on võrsunud näiteks just vastavad muuseumid enamjagu riigi tervishoidlistest muuseumidest. On laual praegu käsiraamat, mis Düsseldorfis tänavu korraldatud näitusest hea ülevaate annab. Nimelt võrsus, nagu teada, dr. Mallwitzi ettevõttel Dresdeni „Hygiene Museum'ist“ a. 1912 juba vastav kehakasvatusline osakond. Dr. Mallwitz (kelle doktoritöö „Sportarst — Saksa rahva avitajana) on samuti need põhimõtted ära märkinud, mis sport-muuseumi tegevuse määravad. Vaatlen huviga vastavast tööst praegu tänavust Düsseldorfi näitust, selle sport-muuseumilist osakonda. Sisu: Üldine, I osakonnas vaadeldakse kehakasvatustajaloos, niiteaduses, kunstis, siis koolides ja avalikus elus, II osas oleksid kehaharrastamise üksikvormid, nende tehnilised abinõud ühes täpsete seletustega. Siis õieti järgneks eriosakond, III, kus vaadeldakse, käsitatakse kehakasvatuslist liikumist Saksa üliõpilaskonnas, noorsoos jne.

Vahest peataksime eksponentide juures pisut pikemalt juba allpool:

A. Kehakasvatuse ajaloos on peatatud juba üksikult nii vanaaja, keskaja ning eksootiliste rahvaste kehakasvatuse juures. Me leiame siin antiikaega, kus palju selgitavaid pilte ning kujusid tolleaegsest kehakultuuriliselt nii väärtuslikust kunstist. Ning teame ju meie, mis sellel alal annud koguni tänini meile Polüktetese, ehk samuti Müroni, Praksitelese, Lüssippose kunstitööd.

On huvitavaks, edasi, juba tähele siin panna, et „sportline keskaeg“ algab hiljem pisut harilikust, nimelt XVIII aastasajal, mille lõpul ka mõte uuesti tekib, et keha vajab kasvatust, hooldamist.

Eksootilise (ehk võõramaalise) kehakasvatuse üle on siin samapalju ülesvõtteid, pilte, mis huvitavad, ülevaatlikud.

B. On huvitav siinsamas ka tähele panna, mis sportarstline töö juba Saksamaal ära teinud. Näitusel olid välja pandud kõik aparaadid ning tabelid, mis sportarstlises nõuandepunktis just tarvitatavad. Tuleb tõsiselt kahetseda, et silm pole näinud, mida loed suure huviga praegu raamatust.

C. Huvitavaks alaks olid edasi kooli kehalise kasvatuse väljapanekud. Kooliõpetajad ning arstid olid kokku siin leppinud ning esitanud mõndagi, mis mainimisvääriline. Siin olnud (piltlikult, lühikeste, lakooniliste seletustega ära tähendatud) tabelid kõikide olemasolevate süsteemidega välja pandud, kui ka ära näidatud harjutused, mis ortopeedilises võimlemises oleksid praktilisemad, eluliselt vajalikumad. Olid hästi ka esitatud kooli mänguväljade tabelid ning samas kohas ujuladning kooli-dushi projektid, mis meeldivad ning tervisele vajalikud.

D. Nüüd tulid juba tabelid ning lähemad projektid, ülevaated staadionidest, mis ehitajatele tähtsad ning ülevaatlikud. Siinsamas olnud pildid ka võimlatest, nende ehitusest, kui ka ujumisbasseinidest üksikasjaliselt.

E. Järgneb: sport ja õnnetused, esimese abi andmine, kus arstliste materjaalide kõrval ka piltlikult näidatud, kuidas uppunut päästa. Kirurgilise arstlise abi kõrval on ka tehnilist siin käsitatud, mis mehisust nõuab ning sportlasele sobiv.

F. Järgneb: sport ning kunst, kus kettaheitjate jne. kehapoosid visketel, hüpetel üles joonistatud, milleks teatavasti huvitavat just ka vanailm palju pakkunud.

G. Viimaks olid välja pandud selgitavad tabelid, mis (aegluup) käsitasid kehaharjutuste liikumismehaanikat prof. Preissi poolt Viinist.

Nüüd lähme juba edasi II osakonna juure, kus esitatud on tarvitatavad kehaharrastamise üksikvormid.

Me nimetaksime neid omal tarvitada olevas käsiraamatus märgitud järjekorras: turnimine, kergeatleetika, raskeatleetika, rusikavõitlus, vehklemine, palli- ja väljamängud (jalgpall, tennis, hokkei, golf), gümnastika ühes rütmika ja tantsuga, rännak ühes fotograafil. piltidega, jalgratas, mäesport, talvesport, ratsa- ja sõidusport (hobuste tõud jne.), veesport, kuhu kuuluvad sõudmine, süsta- ja purjesport, mootorsport ning ujumine.

Mis oleks siin kõik õieti välja pandud? Vastus: kõik tehnilised, vastava spordi harrastamiseks vajalikud instrumendid, riistad jne.

Näituse eriosakonna all olid välja pannud oma tabeleid, diagramme Saksamaa riikline kehalise kasvatuse nõukogu (ka meie kehakultuurkapitali valitsuselt paluti juba selleaastasele arstiteaduslisele näitusele Tartus väljapanekuid), siis kehaharrastajate üliõpilaste nõukogu, Saksamaa kehaharrastajate noorte liit, õhuasjanduse osakond (Luftkraft, Wissenschaft u. Praxis) jne.; ka hippodrom.

Meie kehakasvatusliseks arenguks ja juhtimiseks Eestis on vajalik meil kindlasti samalaadilist muuseumi. Kunas saame meie seda? — see selgub ehk pärast, kuid vastavad summad on kehakultuurkapitali valitsus meie eelarvesse võtnud ka just kehakasvatuslise muuseumi asutamiseks. Olgu seekord ülalseisvaga ainult lühidalt mõningakegi ettekujutus antud kehakasvatuslisest muuseumist, ja see oleks kõik. —

Kui Tervishoiu Muuseum ehk Tartus ei saaks kohe tööle end rakendada ja abiks meile tulla, siis tuleb meil omal koguma hakata, kuid aegsasti. Tahaks kindlasti loota, et me suuremad sportärid oma kingitustega siis meid toetama saaksid, me riiklist kehakasvatuslist keskasutust mitte unustada ei tahaks. Dr. H. J.

Rütmilise võimlemise kultuurülesanne.

(1. lhk. järg.)

korda sedavõrd halvendanud, et praegu suur enamus elanikke harilikkude kehalise kasvatuse meetodite käsitamiseks, turnimiseks ja spordiks, sugugi vaatluse alla ei või kuuludagi ja teistsugust kehalist kasvatust vajab, et loomulikku seisukorda uuesti saavutada. Kaotsiläinud väärtuste äratundmine saab loodusliku elluäratajaks inimeses ja ehitab siit alates uue kehalise ja vaimlise saavutusvõime, mis inimese rikkamaks ja tugevamaks võib teha, kui ta ilma selle vaateta looduse poolt oli seni.

Lähemale loodusele alateadlikult tegutsevate elujõudude teadliku reaktiveerimisega, mõistust ja tahet segavate mõjude kõrvaldamisega, saavutuse kohastamisega individuaalsele saavutusvõimele ja inimese loomisega kehalisel alusel, see on kehakultuuri kultuurülesanne, nagu seda võimlemine näeb. Võimlemine ei taha sporti ja turnimist üleliigseks teha, vaid ainult nende aluseid tugevndada, kuna ta inimese konstruktiivseid ja vitaalseid jõude harib ja kasvatab. Turnija ja sportlase sihtvõimlemisest erineb vaba või puhas võimlemine sellega, et ta kindlaksmääratud harjutuste läbi ei püüa teatud saavutusi ette valmistada, vaid eluvajaliste jõudude arendamisega individuaalse konstitutsiooni ja olemise vormi kujunemist mõjutab, et harmoonilist kooskõla saavutada. Võimlemise tööviis on seega kahesugune: kõige selle lammutamine, mis kehas on ebaökonoomiline ja eluvõõraste harjumustega seotud, ning samaaegselt loomulikkude keha- ja orgaanfunktsioonide ülesehitamine. Lammutamine ulatub kõigele ebaökonoomsele ja ebarütmilisele musklitööle, mida lõdvestusharjutustega peab loomulikku seisukorda viidama. Musklipartiide kestvast valemõjutamisest on tingitud kõik meie ebailusad, katkendlised ja koordineerimatud igapäevased liigutused, eriti närvierutuste silmapilkudel. See ei anna meile mitte ainult tagasi loomuliku harmoonilise kuju, vaid säilitab ka väärtusliku närvijõu, mis praeguseaja inimesi juba parimates eluaastates läbipõlenutena ja vananenutena paista laseb. Kestva valemõjutamise tagajärjed ei tule ilmsiks mitte ainult välistes liikumisaparaatides, vaid ka siseorgaanide funktsioonides. Nad takistavad vereringvoolu, soonte pahkumist, eriti pea ja kaela, sellest tingitud peapunetust jne. Ainult võimlemine on õpetanud nendele vigadele tähelepanu pöörama. Kõige kahjulikumad — seega ka kõigepealt käsilevõetavad — on loomuliku

(Järg 7. lhk.)

Olümpiaadi eel.

Sportlaskond peab näitama suuremat moraalset küpsust, kangelaslikkust ja ohvrimeelsust.

Ettevalmistust olümpiaadile võib kahesuguseks pidada — moraalseks ja füüsiliseks. Õieti peaks eelmine, millega inimene omandab teatud kindla veendumuse, arusaamise ja tegutsemise suuna, tegelikult tähtsamgi olema teisest, mis on järjekindel harjutuste sooritamine ja distsipliini hoidmine. On kindel, et ilma eelmiseta teise kõige paremad võimalused kuigi tulutoovad ei ole, kuna eelmise täielikkusel ka teise halbades tingimustes võib mõndagi suurt ja vägevat tõusta. On palju näiteid spordiajaloos olemas, et suursportlase vaim kõige pentsikumalt viletsatest oludest läbi on murdnud, halbtusi isegi omale soodustustena osanud kasutada, et siis korraga tervet maailma seninägematuga ja senikuulmatuga üllatada. Eks ole meie Lurich, Hackenschmidt ja Abergki seda teed käinud ja ole teisigi sarnaseid näiteid.

On sportlasi, kel kohe algusest sarnane selge vaade ja kindel tahe olemas, kuid enamus on sarnaseid, kel see tuluke prahihunniku all on ummistunud, halvast ümbrusest jne. sedavõrd mõjutatud on, et tema talendi väljakoorimiseks avitavat kätt tarvis läheb. Mitmestki algul üsna raiskuläinud poisist võib lõpuks tahtejõuline sportlane ja kaunihingeline inimene kujuneda, kui ainult osatakse talle õieti läheneda või mõni juhus ise selleks tõuke annab. Sagedasti võib tõukeandjaks näilikult õige väikse tähtsusega sündmus, sõna, silmapilk olla.

Romantilise, kangelasliku meeleolu kerkimist tahaks meie spordielus jälle näha, eriti nüüd enne olümpiaadi. Tahaks leida akkumulaatori, mille energia ümbrust elektriseeriks, elu ja rähklemise käima paneks. Kui leiduks see, siis pääseks kui kosk paisu tagant ja veereks mürisedes edasi, lüües vahutavate laintega üle kõigi seni sammeldavate kivide.

On ekslik arvamine, et sportlaskonna latentse energia vallapäästmiseks läheks ainult raha tarvis. Raha võib siin kõige vähem korda saata. Raha võib matta ja palju matta, kuid asi võib ikka paigale püsima jääda. Siin peab ikka elav sõna, tegu esile astuma, siis seltsib kõik — edu ja kuulsus ja raha ja puhas.

On üksikuid sarnaseid välgusähvatusi ja tulukesi juba vilkumas, üks sarnane oli ka kahtlemata E. Spordilehes hiljuti „Pühalik tõotus Eesti spordi keskliidule", kuid üldiselt on lõpmata palju tinast laiskust ja eluapaatiat meie kõigi kontides, kui oleksime meie juba enne veerandsada aastat raugad ja tammume kui uimased sõnnid, viitsimata ennast liigutada, mõmisedes iga sammu eel haigutades: „Mis ma sellest saan?" Kukepõrgu sarnased mämmitajad, kes tahavad pealegi veel olla sportlased!

Teistsuguseid tüüpe nõuab sportline kuulsus ja teistsugused mehed peavad need olema, keda Amsterdami ja Los Angelesi tribüünide ees loorberipärgadega kroonitakse. Need mehed peavad olema suuri ohvreid toonud, piinavat vaeva ja murdähvardavaid pingutusi tunnud, et hingeliselt terastuda, kõrgemale tõusta hallitavast väikekodanlisest atmosfäärist. Siis oskavad nad võita ja võidust mõnu tunda.

Oleks ju hea muidugi, kui meie olümpia komitee või spordi keskliit suudaks liikumisele sarnase suuna anda, sarnase vaimu meie sportlaskonda istutada, kuid see ei ole ka lõpuks tähtis, kui see vaim väljaspool neid asutusi sünnib. Tähtis on aga, et ta tingimata sünniks! Kui ei tõuse meil anduvat fanatismi, ohvrimeelsust ja kangelaslikkust, siis on sama hea, kui meie olümpiaadi saavutusi oma kodus loeme — eestlaste nimesid on asjata võitjate hulgast otsida.

Mõni Ameerika, Rootsi või Inglismaa, kel rahahunnikuid kahe kamaluga loopida, võib vast ehk ka olümpiaadi võitjaid kui lillesid potis kasvatada, paista lasta neid igasugu ultraviolett kiirtega, treneerida lasta saalides, kus kõik seinad peeglist, igasugust dopingut ja kribu-krabu neile sisse sööta, kuid meie olümpiamehed peavad teisest tainast olema, lihtsa labaluude ja künnapate sitkusega ning kangelasmeelega neid üle trumpama.

Meie mats peab juba nüüd omal käel uhama hakkama, kapsaaedades kuuli ja ketast tuupima, laadaplatsil ja maantee poris vantsima, saepuruhunnikus maadlema ja ahjuroobile seotud kerisekive tõstma, — peaasi kui ta seda hea lusti ja püüdega teeb, küllap siis asi edeneb. Neid on väga harva meil, kes treeninguga on enesele liiga teinud, kuid vähe treneeritud on meie sportlased alati olnud.

Anname kord endile sõna, et meie nüüd pihta hakkame! Lubame seda enesele ja üksteisele. Avaldame ka mõtteid oma kavade ja kavatsuste kohta, selleks on E. Spordilehe veerud alati avatud.

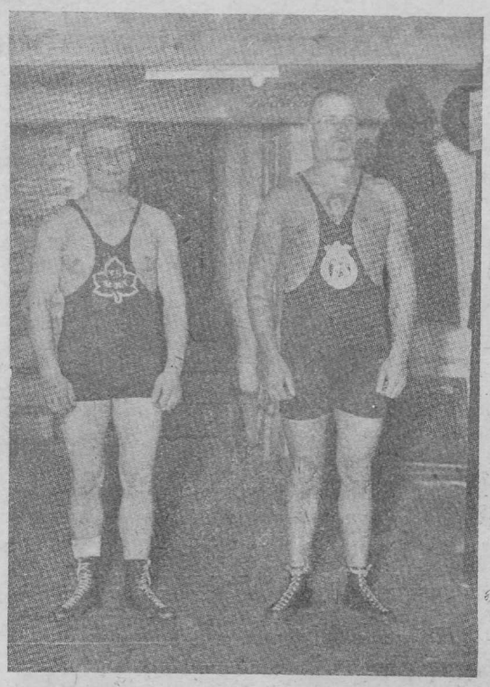

Albert Kusnets ühes Rootsi raskekaalu maadlusmeistri Rudolf Svenssoniga, keda soomlased praegu parimaks meheks maailmas omal alal peavad.

Spordi keskorganisatsioonidel uus kodu.

Meie järjest suurenev sportline liikumine suurendab ka keskorganisatsioonide tööd ja nõuab seega suuremal määral töötegijaid ja tööruume. Senisesse sportbüroose — Laial tänaval, ETK majas — olid kõik asutused tuubitud ühte ruumi, mis loomulikult töötegemist ja asjaajamist suurelt raskendas. Nüüd läks korda uusi ruume spordi keskorganisatsioonidele soetada Vene tänavale nr. 11-a, krt. 10, kus kuus avarat tuba, nende hulgas ka suurem saal loengute ja koosolekute pidamiseks kasutada.

Uutes ruumides asuvad üheskoos: Eesti olümpia komitee, Eesti spordi keskliit, E. Spordileht, Ekraveliit, Eesti jalgpalliliit, Eesti talispordiliit, Kehakultuuri sihtkapitali valitsuse teaduslik sekretär, Sportarstline büroo, raamatukogu jne.

Kalevi poksivõistlused.

Võistlustel esines kaunis rohkelt head materjali, kuid vähese arenemisega ja vale kooliga. Allpool arvustust oli võistluste ülemkohtunik, kes asjas sugugi kompetent ei olnud ja paljude matshide tulemused ära rikkus. Meie poksimäärustes on selgelt öeldud, et matshi võidab see poksija, kes kolmest hindamissedelist on kahel paremana tunnustatud. Võistlusel aga otsustati vahekorda kuidagi punktidega, poole, ühe, kahe ja viie punktiga emba-kumba kasuks. Sarnast hindamist ei saa olla. Punktide märkimine roundide viisi on kohtuniku otsustamise hõlbustamiseks ja ühtlasi ka ta tegevuse kontrolleerimiseks, mis lõpusaavutusena arvesse ei võeta. Kui üks kohtunik võistlejale A oletame 20 punkti paremust määrab ja teised kaks B-le kokku 10, siis loetakse võitjaks ikkagi B. Nüüd, kus Leiger näit. Lutsu üle ½ punktiga võitis, on kindel, et otsus ekslikult sündis, kuigi iseenesest Leiger vast võidu teenis. Ka clinchimise ja kätest hoidmise vahel ei suutnud kohtunik vahet teha jne. Kui Kuura ilma ühegi põhjuseta Valgele loobus, oleks tulnud teda võistluselt diskvalifitseerida, samuti Kullisaart, kes kogu aeg jaanalinnuna pead peitis ja tsirkust tegi. Kui üks võistleja juba niivõrd küürutab, on see selge tunnus teise paremusest, ja rohkem pole tarviski.

Vale kooli näitasid võistlusel Valge, Luts, Kuura ja Ingelmann, halva kehaseisuga, ilma kaitseta, vähese jalatööga ja nõrga tempoga. Poksida tuleb tõsiselt! Ka tuleb kiiruse peale suuremat rõhku panna, vastasele ei tohi mingit mahti poseerimiseks anda. Kolm roundi peab suutma iga poksija väsimatult hea tempo juures vastu pidada. Nüüd hakati aga tihti juba teisel roundil looberdama ja initsiatiivita tammuma. Enam vastupidavustreeningut.

Kohtunikul ei tule valelöögiks lugeda seda, kui löögil käsi vastase kuklale satub, ilma lööja tahteta, s. o. kui vastane ise kukla ette pöörab. Ka peab lubama rohkemal määral infightingut ja vastast isegi eemale tõugata kehaga, kui see võistluse takistamiseks püüab käsa haarata. Meie poksijad tarvitavad vähe lööke kehasse, ei kaitse ka kõhtu. Uppercutte, mis üks tulusam löök, ei kasutata pea sugugi. Üldse peab püüdma rohkem lüüa, kuna asjaarmastajate poksis ei arvestata mitte niivõrd löökide tugevust, kui löökide tabavust ja puhtust. Meil varitsetakse liiga palju mõjuvat lööki, mida aga sellegipoolest ei tule. Ka töötatakse löögil vähe kehaga kaasa, nii et löök peaasjalikult ainult käe jõust tuleb.

Kärbeskaalus oli võistlustel kolm meest — Jann, Luts II ja Neumann, kus Jann debüteerivalt Luts II-elt puhtalt lüüa sai. Neumann andis Jannile teisel roundil alla.

Kukk-kaalus oli matsh väga äge Luts I ja Leigeri vahel. Esimesel roundil kaitseb Leiger ja Luts väsitab enese nähtavasti selle peksmisega vastu nägu katvaid kindaid ja käsa. Teise roundi lõpul hakkab Leiger juba atakeerima, kuna kolmas ta selge ülekaalu all läheb ja Luts clinchimise ja käte hoidmisega püsida püüab. Leigeri „poolepunktiline" võit.

Sulgkaalus töötab stiilselt Volde, lüües suure puhtusega („laseb nagu montekristost") ja saades o.-ü. Estolt eriauhinna hea tehnika eest. 2. Ingelmann, 3. Beekmann.

(Järg 8. lhk.)

Zamora, Hispaania rahvuskangelane.

Jooni ta elust.

Ricardo Zamora pilt ja autograaf „Spordiajakirjale Eesti Spordileht. R. Zamora", mille ta läinud aastal Praagas viibides E. Spordilehe kaastöölisele andis. Zamora kõrval seisab ilmakuulus Tshehhi väravavaht Planicka.

Võitlusesse, torero! Veelgi tunneb Hispaania rõõmu härjavõitluse veristest vaatepiltidest, veelgi on erilistel juhustel härjavõitluste areen viimase võimaluseni täidetud, ja veelgi istuvad seltskonna auväärsemad daamid suures looshis, briljantidega puistatud kammidega juustes, kõrgehinnalisi pitsirätte looshiäärele laotades, nagu see aastate eest mood ja komme oli. Ja siiski. Suurte härjavõitlejate hiilgeajad on möödas. Härjavõitlused on muutunud ennelõunaseks etenduseks, mis konkurentsi hea jalgpallimatshiga enam hästi välja ei suuda kannatada. Ja kuigi Hispaania jalgpallimatshid kohati suuremalt härjavõitlusest ei erine, näib huvi juba härgade tervise pärast enam jalgpallimatshidele koonduvat. On huvitav, et Barcelonas härjavõitlusi heategevaks otstarbeks korraldatakse. Tõepoolest kena melansh — härjavõitlus ja heategevus — see segu on puhthispaanlik! Jalgpallimatadorid võidavad pikkamööda, kuid kavakindlalt rahvahulki härjavõitluse korifeedelt endile, nad hakkavad ka juba kuulsaimaid torerosid sissetulekutes ja populaarsuses ületama...

Grandseigneur.

Markantsem kuju Hispaania jalgpallispordis on kahtlemata Zamora, Espagnoli võrgukaitsja, jalgpallimees üliloomulikust klassist, kelle mäng kauaks meele jääb sellele, kes teda kordki mängimas näinud. Zamora oli kuni hiljutiseni — nagu enamus Hispaania jalgpallimehi — nime järel asjaarmastaja, mis teda aga sugugi ei keelanud, nagu enamust teisigi Hispaania jalgpallimehi, peale jalgpalli mitte mingit muud teist ametit pidada.

Zamora on ligikaudu sama suur kui Lohrmann, kindlasti sama laiaõlgne, kuid tunduvalt kiirem, kassisarnasem ja akrobaatlikum. Ta mäng on köitev esimesest silmapilgust, võib öelda dramaatilisem ja võrratult effektirikkam — ja see on, mis talle Hispaanias on üleloomuliku populaarsuse annud.

Kes Zamorat kusagil Hispaania seltskonnas näeb, ei suuda uskuda, et see noor, elegantne härra, laitmatude maneeride ja tip-top riietusega, rahva madalamast kihist pärit on ja mitte alati ei ole sarnaselt elanud kui praegu: nagu grandseigneur. Zamora sõidab tänapäev isiklikus autos, mida ta muidugi ise juhib, igal spordiväljal, igas teatris, igas lõbustuslokaalis on Zamora kohe huvi keskpunkt.

Tema treening.

Selle üle jutustatakse saladuslikke asju. Tõsiasi on, et Zamora kunagi meeskonnaga seltsis ei treneeri, vaid varahommikul spordiväljal kinniste uste taga esmalt võimlemist Carpentier poksitreeningule sarnanevalt teeb ja siis, assisteeritult ühest väiksest poisist, kes alati ta saatja on, väravavahi tegevust studeerib. Räägitakse, et Zamora treening sugugi ei sarnane niisugusele harilikus mõistes, vaid ennem juba teaduslik süvenemine mateeriasse, kõigi väravavahi võimalikkude variatsioonide kaalutlemine ja eksperimenteerimine on.

Tegelikult ei teata, kas need jutustused mitte väljamõeldus või reklaam ei ole, sest ka sel alal tundvat ennast Zamora alati hiilgavalt vormis olevat. On väga tõenäolik, et kuuldused teaduslikust stuudiumist ainult väljamõeldus on, et meest „huvitavaks" teha, ja et Zamora oma suurväravavahi talendi on hällist ühes saanud ja et ta isegi seletada ei oska, miks ja kuidas kõik nii on sattunud, et talle ja ta klubile aiva kuulsus, au, tiitlid ja pesetad veerevad.

Zamora armastab, et ta hiilgesaavutuste päevil ajalehed ta piltidest kubiseksid, ja asjasse pühendatud teavad kõneleda, et isegi siis, kui fotograafidel ükski võte ei ole õnnestunud, ajalehed ilma Zamora momentideta ei ilmu, sest Zamora on sedavõrd praktiline küllalt, et oma tagavarast siis mõnda paar aastat vana ülesvõtet või ekstra poseeritud momenti kasutamiseks ulatada.

Tema finantsid.

Saladusliku sosinaga jutustatakse Barcelona jalgpalliringkondades neist summadest, mida Zamora oma üleminekul F. C. Barcelonast Espagnoli sai. Räägitakse ainult 50.000 pesetast, mis, kui pooltki sellest summast usutavaks pidada, 1.600.000 Eesti margakest annab.

Tõsiasi on, et Zamora 3000 pesetat kuus saab, kuid see on ainult fiksum. Sellele lisanduvad võidupreemiad ja preemiad viikide puhul. Juhusel, kui Espagnol Kataloonia meistriks pääseb, saab Zamora 25 tuhat pesetat, ja 40.000 pesetat, kui Espognol terve Hispaania meistri tiitli omandab. Et Zamoral vanaduse päevil kotiga kerjamas ei tuleks käia, selle eest on juba hoolitsetud — iga aasta on tema heaks benefiissmäng, garanteeritud tuluga vähemalt 50.000 peseta suuruses.

Kuid Zamora ei olevat mitte ainult võluv väravavaht, vaid ka arukas kapitalist, ja kuna Samitier — teine Barcelona jalgpallisuurus — oma suurte võitude õhtutel Barcelona öölokaalides suurte arvetega praalib ja mitte ainult saadud teenistust läbi ei löö, vaid ka omalt poolt juure lisab, elab Zamora oma luksuselu siiski sedavõrd mõistlikult, et ta pangakonto kasvab, õitseb ja kannab vilja ja selleks ajaks aukartust äratava piirini jõuab tõusta, kui Zamora enam kuulus Zamora ei ole ja oma koha väravast kohaga pealtvaatajate tribüünil vahetab.

Euroopa kontinendi suurim staadion.

Dr. ing. Max Bach, tuntud arhitekt ja ärimees Hamburgis, on sealsele linnavalitsusele projekti esitanud, mille järel ta eraalgatusel kavatseb Hamburgisse Euroopa mandri suurima staadioni-spordipalee ehitada. Ettevõtte finantseerimiseks on juba loodud aktsiaselts 1.000.000 kuldmargaga.

Ehituseks kasutatakse Heiligengeistfeld, mis just linna tsentris asub. Ühendusabinõudena sinna on juba maapealne ja -alune raudtee, tramm ja teised ühendusliinid olemas, nii et ta ühenduse mõttes kõigist senistest staadionidest eeskujulikum ja kättesaadavam oleks.

Hiiglaehituse omapärasus oleks veel ta suur ujumishall oma 200 mtr. pika ja 25 mtr. laia basseiniga, hiigla turnisaal, 400 mtr. pikkune jooksurada ja võistlusväli, mis 80.000 pealtvaatajat mahutab. Halva ilma puhul saab masinate abil 180 mtr. pika, 90 mtr. laia ruumi muuta kaetud halliks.

Ehitus oleks sel puhul umbes kolm korda nii suur, kui Hamburgi jaamahoone, mis üks suurematest Euroopas. Kõiki võimalikke spordialasid oleks seal võimalik harrastada, nii jalgpalli, ratsutamist, hokkeid, poksi, kergejõustikku, rattasõitu, tennist, ujumist ja jääsporti. Tribüünide alused kasutatakse autogaraashideks, hobusetallideks, harjutus-, riietusruumideks ja elukorteriteks. Ka kavatsetakse ärisid ja lõbustusasutusi hiiglahoonesse asutada.

Võimaluse korral kavatsetakse 1936. aasta üleilmline olümpiaad, mida Saksa enesele nõuab, Hamburgi staadionis pidada. Staadion saaks 1928. aastaks valmis.

Mussolini toetab sporti.

Ühel hiljutisel Itaalia ministrite nõukogu koosolekul määrati Mussolini ettepanekul 1 miljon liiri Littorale staadioni ehitamiseks Bolognasse.

Spordipalee Praagasse.

Tuleval aastal saab Praaga ühe monumentaalse spordiehituse polest rikkamaks: Smiehovi eeslinnas püstitatakse 30 milj. tshehhi krooni maksmaminev spordipalee. Palee ehitatakse 110 mtr. pikk ja 50 mtr. lai ja suudab kõigi spordialade teenistuses seista. 64×30 mtr. suurune väli oleks ühtlasi ka liuväli, nii et suurimaid rahvusvahelisi jäähokkei turniire võib seal vabalt pidada. Spordiväljal saab ka rattasõidu teeks ja ujumisbasseiniks kohe ümber muuta, või puupõrandaga sel kombel katta, et seal maadlust, poksi, vehklemist ja võimlemist võib korraldada. Spordipalee hoonesse mahutatavat ka revüü-teater, kaubamaja ja restoraan, nii et ehitus terve Praaga seltskondlise elu koonduspunktiks kujuneb.

Praaga Sparta

jalgpallimeeskond jõudis 11. novembril oma Ameerika turneelt Praagasse tagasi ja võeti vaksalis paljutuhandelise rahvahulga poolt juubeldades vastu.

A. Kusnets ja A. Teearu

võistlesid läinud nädalal Viiburis rahvusvahelistel maadlusvõistlustel. Kusnets tuli keskkaalus Kokkise ja Nykäse järel kolmandaks, kuna Teearu kaotustega Niemisele ja Taani meister Larsenile võistlustest välja kukkus.

Borotra löödud.

Stokholmi tennisevõistlustel juhtus sensatsioon, kuna ilmakuulus prantsuse meister Borotra vähetuntud rootslase Ingvar Garelli käest 3:6, 6:2, 6:4 lüüa sai.

MAADLUSÕPETUS.

5 **Ülepuusaheide.**

Varem käsitasime juba puusaheidet. Nüüd tutvuneme võttega, mis õige sarnane nimetatule, kuid siiski sedavõrd iseloomult erinev, et teda uue nimetusega kohane ristida.

17. Algupärane ülepuusaheide.

Ülepuusaheidet tehakse väga mitmel kombel. Joon. 17 ja 18 näidatud tegelik ülepuusaheide sooritatakse nii, et kui on pääsetud vastase seljataha, seotakse oma vasaku käega selle vasak käsi, kuna paremaga haaratakse ümber vastase kõhu. Siis tõstetakse vastane puusale üles ja püütakse õõtsutada vastase jalgu enese taha. Nüüd kummardatakse enese kehaga ettepoole ja käänatakse vastane puusale sarnaselt, et ta pea satub allapoole. Siis heidetakse vastane hoogsalt matile otse õlgadele. Mingi sillategemine ei lähe sel puhul enam korda.

18. Ülepuusaheite lõpuleviimine.

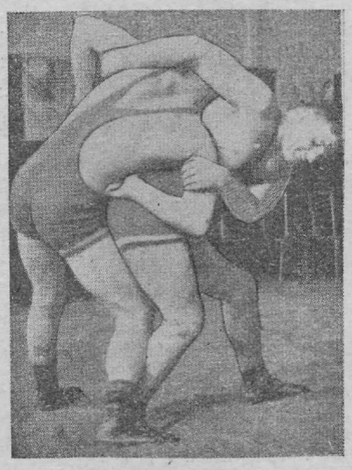

19. Ülepuusaheite teine sooritusviis.

Ülepuusaheide tehakse ka nii, et kui keha ettepoole ja pöörate ühtlasi paremale, algasendis on vastane ettepoole kummar-nii et saate vasaku käe panna vastasele gile, pannakse vasak käsi üle ta õla vas-kukla taha (vaata joon. 21), kuna parema tase parema kaenla alla ja parem käsi kukla tagant läbi ta vasakusse kaenlaauku. Siis pööratakse puus vastase parema kubeme kohale ja heidetakse ta üle puusa selili. Heide peab sündima hoogsalt Joon. 19.

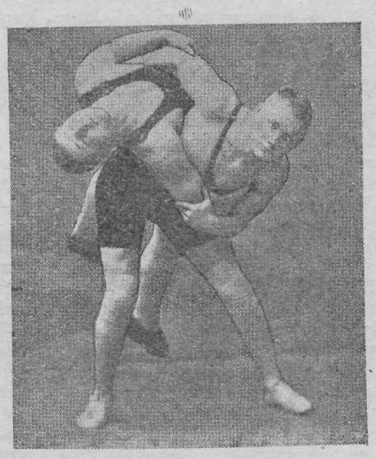

20. Külje-ülepuusaheide.

Külje-ülepuusaheide tehakse sel kombel, et algasendis võetakse vasaku käega vastase parema käe küünarnuki kohalt kinni ja parema käega haaratakse vastase selja ümbert ristluude kohalt. Siis püütakse pääseda vastasele hästi ligi ja tõmmatakse ta enese vastu nii, et ta satub heitja paremale küljele. Nüüd nõtkutatakse sedavõrd enese põlvi, et saab puusa talle alla panna. Heita vastane siis hoogsalt üle puusa, nii et ta õhus pöörduks ja kukus matile õlgadele, kuna heitja ise ta rinnale jääb ja tarbekorral silla sisse pigistab.

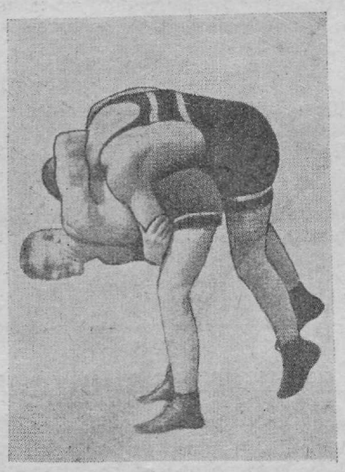

21. Taga-ülepuusaheide.

Külje-ülepuusaheidet võib sooritada teiselgi kombel. Püsti olles võetakse vasaku käega vastase paremast käest kinni ja pannakse parem käsi ümber ta selja ristluude kohalt. Vastast tõmmatakse niiviisi küljeti enese poole, et ta satuks heitjale parema kubeme kohale. Siis lüüakse nobedasti puus alla (vaata joon. 20) ja heidetakse vastane üle puusa, ise ühe põlvega samaaegselt matile laskudes. Võimalikku silda on hõlbus sisse suruda.

Taga-ülepuusaheide ehk ülepuusaheide käsivarre ja pea sidumisega teostatakse sarnaselt, et kui vastane on saanud teil võtta tagavöö, paenutate enese käega võtate tal küünarnuki kohalt kinni. Nõtkutades põlvi, seate puusa vastasele rinna alla, kus siis teete vasakpoolse heite paremale, ja vastane peab kukkuma õlgadele.

Ülepuusaheide mõlema käe sidumisega tehakse nii, et parema käega seotakse vastase vasak käsi nii kõrgelt kui võimalik ülevaltpoolt küünarnukki ja võetakse vasaku käega vastase parema käe küünarnukist kinni. Siis põlvedest nõtku lasta, et hõlbus oleks puusa vastasele alla pista. Vastane jääb nüüd põigiti üle heitja selja lamama, kus siis paremale põlvele maha lastes tehakse hoogne heide matile. (Järgneb.)

Vabamaadluse esivõistlused.

Käesolevaga teatab E. S. S. Kalevi juhatus, et tema korraldusel peetakse 4. ja 5. detsembril s. a. Tallinnas, Gonsiori tän. 4, Ekraveliidu loaga Eesti esivõistlused vabamaadluses alljärgnevates kaaludes:

kärbeskaal	kuni	56	kg.
sulgkaal	„	61	„
kergekaal	„	66	„
kerge-keskkaal	„	72	„
keskkaal	„	79	„
poolraskekaal	„	87	„
raskekaal	üle	87	„

Igas kaalus antakse välja kolm auhinda, võistlejate arvu silmas pidades.

Ülesandmisi võetakse vastu kuni 30. novembrini s. a. kirjalikult Gonsiori t. 4.

Võistlejate kaalumine 4. detsembril kaks tundi enne võistluse algust.

Võistlused peetakse Esraveliidu määruste järel.

Väljaspoolt Tallinna osavõtjatele prii korter.

Lootes rohkearvulise osavõtu peale kõige austusega

E. Steinberg,
Kalevi juhatuse nimel.

H. Markovitsch
Viru tän. 15. Tallinn, kõnetr. 26-52.
Kõige suurem valik väärtuslikke asju spordi-auhindadeks.

Eesti Jalgpalliliidu ametlik teadaanne.

Liidu juhatus otsustas koosolekul 29. oktoobril 1926. a.:

I.

10. okt. 1926. a. staadionil peetud välkturniiri ei võitnud võitja (V. S. Sport) mängu määruste kohaselt.

Välkturniirile ostetud karikas pealegraveeritud: „Välkturniiri võitjale“ 10. oktoobril 1926. a. Eesti Jalgpalli Liit“. — mitte välja anda.

II.

Välkturniirist saadud puhas sissetulek ära jaotada osavõtjate vahel järgmiselt:

V. S. Sport'ile 15%, teised osavõtjad seltsid à 10% ja E. J. L. 35%.

Koosolek 8. novembril 1926. a.:

I.

a) Lõpumängu võitjaks Pärnu linnavalitsuse poolt annetatud auhinna peale tunnistada K. S. Vaprust.

b) Karistada Pärnu Jalgpalli Klubi võistluskeeluga arvates 8. nov. 1926. a. kuni 1. juunini 1927. a. meeskonna lahkumise pärast enne mängu lõppu.

II.

Liidu juhatus teatab kõikidele liidu liigetele, et 22. novembrist 1926. a. on E. J. L. aadress: Tallinn, Vene tän. nr. 11-a, korter 10.

Eesti Jalgpalli Liit.

Unitase välisreis.

Meid on meie võistlusreisil nimetatud mitmet viisi, kuid tegelikult oleme Tartu NMKÜ akadeemiline spordiklubi Unitas.

Laupäeva, 13. skp., varahommikul jõudsime üheksakesi peale väsitava raudteesõidu Riiga ja sammusime piki veel uinuvaid suurlinna tänavaid oma kodu, IKS-i poole. Alaliseks truuks juhiks oli meile Läti internatsionaal Grasis.

Lugedes hommikusi Riia lehti, oli kõigi imestus suur, leides, et ksv! Räästase nimele oli ette kirjutatud internatsionaal ja keda kiideti paremaks Eesti käsipallimängijaks. Ka Uuetoale (läti keeles Ütoa ehk koguni Ütos) jagati rohkelt kiitust. Ja siis leidsime kirjutuse lõpus, et „Terbatas Universitata komanda" on päris tugev. Tõesti, reklaami teha ja rahvast soojaks kütta mõistavad lätlased hästi.

Meil seisid ees võrk- ja korvpallivõistlused suures Kontsentra võimlas. Esimesena kohtasime võrkpallis IKS-i meeskonnaga. Võrkpalliväli on siin Lätis üpris veidrakujuline: ta on 5 jalga harilikust lühem, selle eest jälle sama palju laiem. Kui veel arvesse võtta, et selle Läti parima võimla seinu ühendavad raudtalad on õige madalad, on arusaadav, et meie surumised ei saanud mõjule pääseda. Koosseisus: Zimmermann—Ruuse; Pekkar—Räästas; Uuetoa—Riomar võitsime 16:14; 15:1.

Järgnes korvpall Riia ülikooli meeskonnaga. Vahekohtunik Greinert'ile esineti: Grasis—R. Barda; Raminsh—Baumans—Skuja. Treier—Pekkar; Riomar—Uuetoa—Räästas. Riia ülikooli meeskonnast on kõik peale paremääre Skuja kindlad rahvusmeeskonna mängijad. Kiiretempolises võistluses näitasid meie mängijad, kes on harjunud 2 kord väiksema Tartu võimlaga, siin suurel väljal võrdlemisi head mängu, kuid hävinesid siiski Läti parema kombinatsiooni ees. Visked olid lätlastel aga üsna nõrgad: sageli tegid nad korvi all ligi kümmekond pealevisket, kuid tagajärjeta. Lõpusaavutust 42:24 (16:6) tuleb Läti rahvusmeeskonna kohta võrdlemisi nõrgaks pidada. On loota, et Eesti tänavune võit Läti üle avaldub õige suures punktide vahes.

Õhtul käisime Eesti konsulaadis Riia eestlaste omavahelisel koosviibimisel kaugete suguvendadega sidemeid loomas. Tantsulõvina esines meie Pekkar, kelle igat sammu õige teraselt silmitseti.

Kui läti lehe kätte võtad, siis ikka midagi imelikku lugeda saad. Nii kirjutati meie võrkpalli kohta, et: eestlastel on imelik kombinatsioon, — pall antakse võrgu alla, kus üks selle ülesse lükkab ja teine ootamata löögiga ülevalt alla palli vastaspoole põrandale virutab!

Pühapäevases kavas seisis võrkpall koondusmeeskonnaga, korvpall IKS-iga ja ping-pong IKS—Makkabi koondusega. Eelmise päeva koosseisus võitsime võrkpalli 15:8; 16:14. Vastaste koosseis: Buks, Schenbruns, Kruminsh, Duppurs, Grasis, Kaktinsh. Korvpallis näitasid noored IKS-i mängijad haruldast tempot ja võitsid 47:20.

Kohe peale korvpallivõistlust ruttasime Makkabi ruumidesse. Meie vastu seisis Läti pingpongi ekstraklass, kuna Unitase meeskonna koosseis oli üks nõrgemaist. Lätlaste ping-pongi labidad on meie omadest palju suuremad, lihtsalt lauast välja lõigatud — ilma mingi katteta; kuid sellegi peale vaatamata oli iga löök, mille nad tegid, täielik vint. Loos viis paarid järgmiselt kokku: Seberg (IKS) — Tintse 6:3; 9:11; 4:6; Aloj (Makkabi) — Ruuse 6:0, 6:0; Grasis (I) — Treier 6:8; 2:6; Glükman (M.) — Zimmermann 6:1; 6:0; Kaktinsh (I) — Kungs 6:1; 6:2; Stein (M.) — Riomar 6:1; 6:1. Mängiti kahel laual; esimene paar Tintse—Seberg mängis nii kaua, kuni teisel laual kõik teised paarid läbi mängisid.

Nii tuli meil leppida kaotusega 2:4, kuid arvesse võttes väsimust, võõrast ümbrust ja vastas olevat Läti ekstraklassi, tuleb saavutusega rahul olla. Kohtunikkude klass on Lätis nõrk.

Võistluse teises ringis kohtasid võitjad ühemiinuse süsteemis. Oodatav Läti meister Stein jäi kolmandaks, mullune meister Glükman tuli teiseks, kuna esimese koha omandas Aloj — kõik kolm Makkabist.

Reklaami suhtes saavutasid juudid juba midagi üliinimlikku: Unitase meeskond tembeldati lihtsalt Eesti esitusmeeskonnaks, — siin Lätis võib päris kergelt internatsionaaliks saada!

Seega oli meie töö Riias lõppenud. Järgmiseks peatuseks oli Võnnu. Lihtne maalinnake; tähelepanu väärivad ainult varemed ja hiljuti püstitatud vabaduse ausammas, — obeliski kujuline, suure kuldse munaga tipus, mille kohta Uuetoa tähendas, et: see on Egiptuse obeliisk, ta otsas on vihmapiisk. Vastuvõtt siin Võnnus ülilahke, igal mehel hotellis oma tuba.

Mängida tuli avaras teatrisaalis, mille kesklage ehtis suur kroonlühter. Et siin võrkpalli mängu ei tunta, siis demonstreerisime seda neljameheliste meeskondadega. Lõbusaks vahejuhtumiseks oli silmapilk, mil Räästas ühe õnnestunud löögiga laest neli kuplikest kaela kukutas. Järgnenud korvpall oli õige äge; suutsime selle napilt võita 29:21 (16:16). Kohtunikuks Kungs-Unitas.

Peale öiste sõitude ja päevaste võistluste olid kõik meie mehed juba päris väsinud. Eelseisvateks võistlusteks Eesti-Valgas polnud enam kellelgi tahet. Ja nii purjetasidki meie paremad, Uuetoa ning Zimmerman, otseteed Tartusse, kuna teised ikkagi, olgugi puruväsinud, Valka oma külaskäiguga austada soovisid. Kui neid siis veel keskööl kuhugi külma klassiruumi laudade peale magama talutati ja soovitati homseks võistluseks välja puhata, siis... Me tahtsime Tartust Valgale tänutelegrammi saata hea vastuvõtu eest, kuid see jäi mingil põhjusel saatmata.

Mäng ise kujunes väga loiuks; võrkpalli, koosseisus Pekkar — Räästas; Treier — Riomar; Tintse — Ruuse, kaotasime 15:5; 15:6; kuna korvpallis viimast jõudu välja pannes ja Valga ebafairile mängule enam-vähem samaselt vastates võitsime 18:16 (6:8). Meie koosseis oli: Tintse — Pekkar; Riomar — Räästas (Treier) — Ruus (Kungs). Valga kohtunik ebatäpne.

Seega oli meie pikk ja väsitav võistlusreis läbi, ja siis, kui raudruun teisipäeva õhtul Tartu poole tossutamiseks viimse huike andis, seltsis sellele iga meie võistleja rinnust kergendatud ohke.

Rmr.

Lahtilööduna kandub pall keskkoolide poolele ja varsti seab Kitsing tagajärje 2 : 0 ülikooli eduks. Tasub kohe Pedajas ning ühtlasi kandub ka mäng mõneks ajaks ülikooli poolele. Sagedased ataagid Jakobsonilt, kes alati vaba näis olevat, lõpevad ootamatult hästi. Poolaja lõpupoole, kui Silvester rohkem end maksma suudab panna, suudetakse siiski, enamalt jaolt Normanni üksikläbimurretest, neid tasuda, jättes siiski vaheajaks tagajärje 20 : 14 keskkoolide eduks.

Teise poolaja algul on ülikool omi ridu kogunud. Läbikaalutud ja kindlaloomulise mängu juures suudetakse mängu poolaja lõpuks ajada tasakaalu 28 : 28. Teine poolaeg 14 : 8 ülikooli eduks. Keskkooli meeskonnast, nagu mainitud, oli heaks viskemeheks Jakobson. Pedajas näib iga päevaga hiigla edusamme tegevat. Selles matshis mängis ta kiirelt ja läbimõeldult ning kombinatsioonirikkalt tsentrimängu. Kaitse töö polnud just keskkoolidel silmapaistev.

Ülikoolimeestest äratab tähelepanu kaua aja tagant debüteeriv Silvester. Ilusa imponeeriva mänguga võitis ta publiku südamed. Siiski andis treeningu puudus vastupidavuse suhtes end tunda. Normannil õnnestus seekord tagajärjekalt korvi all passe oodata. Tsenter ei saanud vastase pidamisega küllalt hästi hakkama. Mäng oli lahtine ja võrdlemisi korrekt, nii et vahekohtunikud Karro ja Saar oma ülesandega rahuldavalt hakkama said.

J. Kg.

Käsipallivõistlused Ülikool—Tartu keskkool. koond.

Huvitavaks mänguks pidi kujunema laup. võimlas peetavad esimesed sarnased võistlused. Võistlused olid ette nähtud korv- ja võrkpallis meestele ning naistele võrkpallis. Et aga viimastel minutitel mõned mängijad loobusid, ei pakkunud võistlused oodataval määral huvi.

Võrkpallis esinesid meeskonnad järgmiselt: Ülikool: Normann — Roht, Pekkar — Ruuse ning Tintse — Kitsing. Keskkoolide koondus oli sunnitud puuduva Jakobsoni tõttu mängima 5 mehega. Mängisid: Pedajas, Voitk I, Mägi, Voitk II ja Tamm. Refereeris Saar.

Kohe algminutitel selgub tõstjate põud. Mõlemas meeskonnas ei saa suured pommitajad tegevusse astuda, sest tõsted on liig räbalad. Selle tõttu jäid keskkoolimehed varju, nii et kergete surumiste ja anitustega suutis ülikool võita esimese geimi 15 : 10. Teise geimi algusel paistis korraks, nagu muutuks mäng elavamaks, kuid lõpul oli jälle endine tuimus. Võitsid siingi üliõpilased tagajärjega 15 : 10.

Oma harilikus vormis mängis Normann, vahest siiski liig vähe suruda saades. Samuti oli Pedajas oma pommide puudumise tõttu kahjutu. Nagu juba märkisin, olid tõstjad alavormis, mis osalt tingitud sellest, et mõlemad meeskonnad kokku lapitud ning selle tõttu vähe üksteist tundsid.

Ülikooli võrkpalli naiskonda esitas koosseis: Kõiv, Vengalis, Timma, Kriisk, Karlson.

Keskkoolide naiskond oli kokku seatud kahest paremast — Eesti tüt. gümn. ja Tartu tüt. g. naiskonnast; esimesest — Olesk, Lüdimois, Soosaar; teisest — Müür, Kuusk.

Ülikooli naiskond ei tunnud end küllalt koduse olevat, vist mõne värske mängija tõttu. Ehk küll trikkmeister prl. Kõiv mõnegi numbriga hakkama sai, mis meestelgi vahest üle jõu, et parandanud see asja. Esimese geimi võitsid kergelt keskkoolid 15 : 9. Samuti polnud nad teisel poolajal oma harilikus vormis ja olid keskmise mängu juures sunnitud kaotama 2 : 0.

Keskkoolide mängijatest paistis prl. Lüdimois oma mineva-aastases vormis olevat ning esitas kõige puhtamalt anitusmängu. Refereeris Karro rahuldavalt.

Korvpallis oli Karro loobumise tõttu ülikoolil koosseis: edurivis: Normann — Tintse — Kitsing, kaitses Pekkar — Silvester; keskkoolidel: Jakobson — Pedajas — Voitk I, kaitses Voitk II — Tubli. Mäng oli kaunis lahtine ja parajatempoline. Et mõlemas meeskonnas vanade internatsionaalide kõrval mängisid jõud, kellel palli käsitamine lapsekingades, polnud ka mäng ühtlane.

Tartu kiri.

Keskkoolidevahelised käsipalli võistlused on kujunenud kaunis huvitavateks. Mängu tasapind on tänavu märksa kõrgem. Seda peaasjalikult just korvpallis. Möödunud võistlusel oli üllatus, et seni kindlalt teisele kohale pretendeeriv seminaari meeskond kaotas ootamatult reaalgümn. mõnepunktilise ülekaaluga.

Seekordsel kohtamisel Treffneri ja Õhtugümn. vahel tuli ilmsiks viimase kõrge tasapind. Nii pidi peaaegu kaotama esimesel poolajal 12:10. Lõpuks võitis ometi 21:13. Ehk küll Treffn. meeskond koosneb peaaegu „internatsionaalidest", tuleb tal siiski mitmeidki kõvaid pähklaid purustada.

Võrkpallis kaotas Vene gümn., kes esmakordselt esines, Saksa gümnaasiumile 2:0 mõlema algelise tehnika juures ägeda jõukatsumise järele. Võrkpallis Reaalgümn. — Kommertsgümn. vahel tuli võitjaks eelmine, geimidega 15:11, 10:15 ja 16:14. Mõlemad jätsid kaunis meeldiva mulje. Iseäranis Reaalg. on head surujate materjali. Siiski mängu kestel olid tõsted parem osa mängust.

Naismängus võitis Tartu Tüt. gümn. möödunud aastal meistri tiitliga domineerivat Tehnikagümn., kes nüüd õige nõrgalt esines 15:0 ja 15:5.

Tartul on võimalus pärast jõulut saada moodsat võimlat. Nimelt valmib Lina tän. suures algkoolimajas võimla, mis oma saali suuruse ning pesemisruumidega eeskujulikum Eestis. Siis avaneb ka seltside käsipallimeeskondadele võimalus korralikuks treeninguks, sest senine Saksa turniseltsi oma ei suutnud kõiki rahuldada. Vististi saavad seal ka kergejõustikumehed omale eriharjutusteks tunde.

Jot Kilogramm.

Läti kiri.

Algava talihooaja uudisena on märkida, et tuntud jalgpalli väravavaht Jurgens, kes startis RFK all ka korv- ja jääpallis, olles ka nendel aladel parim Läti jõud, hakkab korvpalli mängima IKS'is (Riia NMKÜ's) ja jääpalli RAK's (Riia aerutajate klubis).

Riia esivõistlused poksis peeti 20. ja 21 novembril. Üldse oli üles annud 63 võistlejat, kuid nende hulgas ühtki raskekaallast ja ainult 3 meest poolraskekaalus. Peale esimest päeva, kus kohtunikud ei olnud tarvilikul kõrgusel ja sekeldused juhtusid, kutsusid Hakoah ja Makkabi oma võistlejad ära. Tagajärjed olid:

Poolraskekaal — 1. Shvede (ASK), 2. Domarovskis (Ganimeds), 3. Smelters (IKS).

Keskkaal — 1. Zvicevitshs (IKS), 2. Vacietis (IKS), 3. Rengits (IKS).

Kerge-keskkaal — 1. Vjacirs (IKS), 2. Naglinsh (ASK), 3. Mednis (2 — RAK).

Kergekaal — 1. Puga (Krauzė), 2. Indans (IKS), 3. Luss (Union).

Sulgkaal — 1. Minejev (Ganimeds), 2. R. Baumanis (IKS), 3. Ozolinsh (LNJS).

Kukkkaal — 1. Jekabsons (IKS).

Kärbeskaal — 1. Krauc (IKS), 2. Misjunas (Krauze), 3. Kronbergs (2. RAK).

Uue Läti rekordi vasaku käega tõukes, keskkaalus, püstitas Rozenbergs (2. RAK) 80 kg.

Ad. Plum.

Rütmilise võimlemise kultuurülesanne.

(2. lhk, järg.)

hingamise takistused. Hingamise vabastamises avaldub kõige selgemalt ja sügavamalt lõdvestusharjutuste tähtsus ja mõju. Kehaliste funktsioonide ülesehitamine sünnib jälleleitud loomulikult aluselt ja käib pingutuste kaudu luustiku ja muskulatuuri valitsemiseks, siiski nii, et tahteline orgaaniline saavutusjõud tasakaaluks ja rütmilise pingutuse ja lõdvestuse vaheldumiseks kunagi kaduma ei läheks. Kehatundest, kehavalitsemisest ja kehateadmisest tõuseb liigete vahekord üksteisele, elav liigutus, mis on rütmiline, s. o. ilma nurgelikkuseta, tõmblemiseta, hoos ja tõusvas-vajuvas voolus teoneb, pakkudes enesega inimese suhtumisele ümbrusega ja kaasinimestega määratut pedagoogilist väärtust. Tõuseb peenelttuntud ja hästiteatud ökonoomiline saavutus, omadus, keha- ja vaimujõudu maksimaalsele ja siiski kahjutule saavutusele tarviduse momendil virgutada.

Mõlemad võimlemise orienteerumispunktid, loodus ja vorm, lasevad endid sugulastena esineda kunstilises tegevuses, mis on sihitud loodusestantu ja vaimugavormitu sidumiseks ainsaks üksuseks. Võimlemise arenemine on tegelikult algsammudest peale olnud tugevaimas ühenduses kunstiliste püüetega. Ta algus ulatub tagasi 18. sajangusse, kui literatuur ja kunst loodusiha ja peeneima vormitunde üksteisega liitsid. Lessing oli esimene, kes oma „Teatraalse biblioteegi“ esimeses köites „kehalise kaunikõne“ ühe prantsuse lavatüki puhul publikule eesmärgiks seadis. Need märkused ergutasid kirjanikku ja hilisemat Berliini teatridirektorit Johann Jakob Engeli 1785. aastal ta tööks „Ideed miimikale“, kus põhimõttena harmooniline liigutus ja ilme asetatud. Rousseau'st ja tema lähenemiskutsest loodusele õhutatult, kirjutas Pestalozzi 1806. aastal oma teose kehalise arendamise üle, kus ta enese igasuguse saavutustrilli vastaseks kuulutas ja kehaliselt kasvatuselt inimeses peituvate looduslikkude jõudude väljakoorimist nõudis. Kehalise kasvatuse määras ta kahe küsimusega: „Kuidas annab loodus inimese?“ ja „Mis on tarvis temas arendada?“ Veel tänapäev võib iga kehakultuuri sõber suure tuluga sellesse väiksesse töökesse süveneda, kus suur pedagoog — olgugi vast pooleldi teadlikult — sarnaseid tõdesid räägib, mis vast nüüd alles täies ulatuses mõistetavad ja võimlemiseks ka tegelikult kasutatud. 1850. ja 1870. aastate vahel tegi näitleja Delsarte oma viskendid uueks kehalise kasvatuse süsteemiks, mis kõiki vale, takistatud ja ebailusaid liigutusi kõrvaldab ja loomulikku voolu harmoonilisteks liigutusteks, olgugi eestkätt kõnelejatele ja näitlejatele, vormuleerida püüab. Delsarte ei leidnud oma väljenduste seadusi mitte ainult antiik kunsti stuudiumitel, vaid ka igapäevastel mängivate laste ja looduslikkude täiskasvanute jälgimisel, — seega looduse ja kunstilise vormi kokkuvaatlemisega. Ta ülesastumine ja ideede tuttavakssaamine langeb ühte kunstilise kasvatuse algetega, mis samal ajal hakkasid Inglismaalt levima. Ameeriklanna, miss Geneviève Stebbins ehitas 80. ja 90. aastatel esimese tervikulise võimlemis-kasvatussüsteemi, milles ta kasutas niihästi Jahonn Iakob Engeli esteetilisi kasvatusprintsiipe, kui ka kõrgeltaustatud Delsarte omi, samuti primitiiv ja looduslähedate rahvaste elukombeid, kellega ta oli oma reisidel tutvunud. Lõdvestusharjutused, milledele teda Engeli raamat virgutas, sidus ta rütmiliselt elavate liigutusvormidega, nagu need hommikumaa palvetes on maksvad. Hingamise arendamine ja tervishoidlised harjutused pakuvad täienduse eelnimetatud printsiipidele ja moodustavad esimese tervikulise kehalise kasvatuse süsteemi, mis mitte ei ole rajatud ainult inimese tugevndamisele mõneks erieesmärgiks, vaid inimese elustamiseks ja inimese jõu kujundamiseks suursugusemasse vormi. Kaks miss Stebbinsi õpilast, Bess M. Mensendieck ja Hedwig Kallmeyer tõid uue õppemeetodi Saksamaale, proua Kallmeyer enam kunstilisi printsiipe toonitades, proua Mensendieck tervishoidlist momenti teadusliku süvenemisega naisekeha iseäralduste kohaselt rõhutades. Uus võimlemisviis mõjus tulutoovalt naisele, kuna tema jaoks ei olnud seni veel mingit üldist kehalise kasvatuse süsteemi, kuna mehed juba ammudi oma turnitraditsioonidel tegutsesid või tõusva spordi vastu hakkasid huvi tundma.

Uut hoogu sai rütmiline võimlemine meie sajangu teise aastakümne algul, olles mõjutatud jälle kunstist, seekord muusikast. Muusikaõpetaja Jacques Dalcroze lõi Helleraus oma rütmilise võimlemise, esmalt et kehaliigutuste kaudu muusikaalseid väärtusi, taktiliike, kõrgus- ja kiiruserinevusi, meloodia käiku jne. illustreerida, siis aga suurema tähelepanuga kehahoolitsemisele ja kehakõne väljendustele asudes, mille mõju Hellerau esinemistelt tervesse haritud maailmasse kiirelt levis. Samaaegselt Saksamaal lõkkelelöönud noorteliikumine sai uue kehalise kasvatuse ja kehasuhtumise kandjaks ja levitas võimlemise ideid kõige laiematesse rahvakihtidesse. Nüüd ei olnud see enam üksinda naine, vaid ka mees, kes sellest uuest kehalisest kasvatusest tahtis osa võtta. Maailmasõda katkestas edaspidise avarama avaliku tegevuse, kuid sundis uue idee kandjaid vaiksele üksiktegevusele ja loomingulisele süvenemisele, nii et maailmasõja järel terve rida uusi kehalise kasvatuse meetode avalikkusele kerkis. Elsa Gindler ehitas hingamisarendamisele uue elementaarvõimlemise, Hedwig von Rohden ja Luise Langgaard lõid Lohelandi võimlemises uue liikumiskooli, dr. Rudolf Bode arendas vaimukas Dalcroze'i idee kriitikas oma erilise väljendusgümnastika, ja uuesti kunsti juurest tulles lõi Rudolf von Laban, tantsija, uue inimese ruumiõpetuse, mis vaba liigutust ruumi seaduste kohaselt korraldab ja vormib. Viimastel aastatel on nendest võimlemistöö peavooludest löönud välja veel rohkelt oksakesi, nii et meie tänapäev rikkaliku hulga võimlemisvormide ees seisame.

Selle järel, kui rütmiline võimlemine on mitmesuguste meetoditena aastakümnete kaupa ennastsalgavalt loomuliku kehaliku kasvatuse heaks töötanud, seisab ta praegu ülesande ees oma tagasihoidlikkuse piiridest välja astuda ja suures rahvakasvatuse kultuuritöös avalikult kaasa tegutsema hakata. Kuna meie juba tutvusime, et terve ja haritud kehalikkus on aluspõhi üldkasvatusele ja tervele elule, seisab võimlemisel ees ülesanne, vabana kõigist välismõjudest noorele ja vanale, poisile ja tüdrukule, mehele ja naisele kehakooli anda, mis, arvesse võttes füsioloogilisi ja psüholoogilisi tingimusi, vanadust ja sugu, meieaja inimesele uuesti tema vitaalse jõu ja igasuguse saavutusvõime annaks. Sellel alusel jälleleitud kehatundest ammutavad turnimine ja sport, kehaline ja vaimline töö oma parimad jõud.

Väljapaistvamad rütmilise võimlemise koolid Saksamaal,

kus soovitavam oleks huvitundvatel Eesti neiudel õppida:

Bodeschule, München, Leopoldstrasse 102. Õpetuse kestvus 2 aastat. Vastuvõtu tingimused: veerandaasta proovi. Õppealad: väljendusgümnastika, klaverimäng, harmoonia õpetus, kuulmise arendamine, anatoomia. Juhataja Heinrich Medau, Charlottenburg 9, Kaiserdamm 30.

Dora Menzlerschule für gesundheitlich-künstlerische Gymnastik. Leipzig, Grassisstrasse 33. Kestvus 2 aastat. Tingimused: keskkooli lõputunnistus, tervise atestaat, vanus vähemalt 17 aastat. Õppealad: hingamisgümnastika, staatiline gümnastika, liikumis-gümnastika, anatoomia ja füsioloogia, füüsika, psüholoogia, pedagoogika, aktijoonistus, kunstiajalugu, kõnekunst.

Hagemann-Schule, Hamburg-Harvestehude, Oberstrasse 9. Kestvus 20 kuud. Vastuvõtt 18 a. alates. Õppealad: Hagemanni võimlemine (Mensendiecki põhijoontel), hingamisõpetus, võimlemine, anatoomia, anatoomiline joonistus, pataloogia, ortopeedia, massaash, kergejõustik, liikumisõpetus, võimlemise ja tantsu ajalugu, kunstiajalugu, liikumisjoonistus, staatika.

Tanz- und Gymnastikschule Hertha Feist. (R. von Labani liikumisõpetus). Berlin — Halensee, Georg Wilhelmstrasse 9/11. Kestvus 2 aastat. Õppealad: võimlemine, rütmika, tants, tantsu ajalugu ja teooria.

Rhytmische Schulgemeinde, Düsseldorf. Juhataja Hilda Senff, Jägerhofstrasse 25—6. Kestvus 3 aastat. Õppealad: anatoomia, füsioloogia, füüsika, võimlemine, kunstiliste probleemide lahendamine, kuulmise arendamine, improvisatsioon klaveril, harmoonia õpetus, muusika ajalugu.

Anna Herrmann-Schule, Charlottenburg, Schillerstr. 111. Kestvus 2 aastat. Hingamise koolitamine, häälearendamine, kehaline kasvatus, liikumiskasvatus, rütmiline arendamine, muusikaõpetus, joonistus, modelleerimine, massaash, anatoomia, füsioloogia, bioloogia, terviseõpetus, õpetusmetoodika, võimlemise teooria, muusika teooria.

Ausbildungsstätte des Westens für Gymnastik und Tanz, Essen — Ruhr, Börsenhaus. Kestvus 2 aastat. Sisseastumine 1. aprillil ja 1. oktoobril. Tehniline gümnastika, rütmika, prakt. sissejuhatus koreograafiasse, üksik- ja grupptants, treening, kõrgem koreograafia, koreograafiline joonestamine, liikumiskoor (Labani õpetus), õppeproovid, koori- ja tantsujuhatamine, löögirütmika, anatoomia, füsioloogia, bioloogia, gümnastika, tantsu teooria, tantsu ajalugu, geomeetr. kristallograafia, kõnekunst.

Loheland, Schule für Körperbildung, Landbau und Handwerk. Rohden-Langgaardi õppemeetod. Loheland bei Dirlos, Kreis Fulda. Kestvus 18 kuud. Vanadus 18—30 a. Lõpetajatel on võimalus veel kooli juures 3 aastat edasi töötada, et kohta kooli juures saada.

Hamburger Bewegungschöre Rudolf von Laban, Hamburg, Schwanenwik 38. Juhataja Albrecht Kunst. Kestvus 2 aastat. Lõpetamisel vastav tunnistus, kahe täiendusaasta järel diplom. Kehaline kasvatus, väljendusarendamine, koreograafia, rütmika, grupptants, grupp-pantomiim jne.

Thüringer Bewegungschöre Rudolf von Laban, Jena, Dietrichsweg 1 II. Juhataja Martin Gleisner. Sama kava.

Ausbildungsstätte für Mensendieck Lehrerinnen, Gabriele Hirschler, Berlin, Derfflingerstr. 4. Dr. Bess Mensendiecki esindaja Saksamaal. Kestvus 1½ a. Füüsika, staatika, mehaanika, anatoomia, füsioloogia, võimlemine.

Võimaluse korral muretseb E. Spordileht asjasthuvitatudele lähemaid teateid koolide kohta ja sisseastumise tingimuste üle.

9. Ungari — Rootsi maavõistlus.

(E. Spordilehe Budapesti kaastööliselt.)

Ehk küll Budapesti linnavalitsus kõvasti talihooaja vastu valmistab: kleepides kuulutusi linna käidavamate uulitsate majanurkadele, et külma ja lume korral võtab linnavalitsus siin ja seal piiramata arvul lumerookijaid töölisi vastu, ei taha ilmastik veel siiski talveks muutuda. Päike saadab vana viisi helesinisest taevalaotusest kuldseid kiiri linna ja tema agulite peale, ühes sellega sundides pügalaklaasi oma tahtmise järele käima +12 kuni +15° C.

Ilus sügisene ilm on uuesti linna ja selle ümbruse eluga täitnud, kuid siiski on täna linna liikumine mingisuguse põhjuse pärast palju elavam kui harilikult. Mida see elavus siis peab tähendama? Vaevalt suudavad linna tänavraudtee vagunid täiskuhjatud inimeste hulgaga edasi liikuda. Vaevalt pääseb jalakäija üle Üllo uulitsa. Auto autos kinni topib viimase augu jalakäijale, isegi kõverajalgsed voorimeeste hobused on täna tööd leidnud. Uuesti vangutad pead ja paneb endale küsimuse küsimuse peale ette, et mis siis nüüd lahti on?

Terve linn nagu põgeneks mingisuguses kabuhirmus surmava haiguse, katku, tulepurskava mäe laava või maavärisemise eest, valides igaüks kõige nobedamat liikumise abinõu selles inimeste meres, et mida rutem ja kiiremini saaks hädaohu piirkonnast välja. Vägisi tunned ennast sellest inimmassist kaasakistuna ja liigud temaga instinktiivselt ühes. Pooletunnilise „jalutamise“ järel jõuad mingisuguste eelpostideni välja, kus sulle kriimude nägudega ja lõhkiste riietega poisijõmmid iga hinna eest tahavad mingisugust imepaberilipakat pihku suruda, kohutava hinna eest, millega kuskile aeda võib sisse pääseda, kuhu veel veel silm ei ulata sisse vaatama. Võid veel õnnelik olla, et paari minuti pärast tunned enese käes imetegeva paberitüki ja poed uue julgusega läbi mingisuguse värava prao, mille teed kümned ja kümned politseinikud lahti hoiavad. Silmadele avaneb suur väli, trepitaoliste ehitustega, täidetud viimase võimaluseni, kuna mänguvälja kaunistavad kaks lippu: punane-valge-roheline ja sinise põhja peal kollane rist — Ungari — Roosi.

Siiamaani on need maad 8 korda veereva palliga oma osavust katsunud, milledest Ungari 4 võitu omale kirja pannud, kolm on viigiga lõppenud, kuna üks neist ja see on viimane 1925. a. Stokholmis ennekuulmata Rootsi võiduga lõppes: 6:2. Väravate vahekord aga seisis Ungari kasuks 18:14

Täna tuli katsumisele uus võistlus, mida kindlasti lõunamaa suguvennad võita tahtsid, veel rohkem seda enam, et viimane Stokholmi kaotus nõudis Ungari jalgpalli au jaluleseadmist.

Esimesena ilmuvad väljale Rootsi väljavalitud 11-t, kollastes särkides ja sinistes pükstes: Lindberg — Alfredson, Sacharoff — Th. Johansson, Holmberg, Andersson — Wenzel, Rydberg, F. Johansson, Ph. Dahl, Svensson, keda tormiliste auavaldustega tervitatakse. Varsti järgneb Ungari meeskond punastes särkides ja valgeis pükstes, keda samuti tervituselaine hõljutab: Weinhardt — Fogl II, Fogl III — Rebro, Kleber, Obitz — Braun, Molnar, Opata, Schlosser, Kohut. Mängitakse mõlema rahvuse hümni, millele järgneb 75 kordse Ungari internatsionaali Schlosseri austamine kõnede ja kingitustega.

Palavikutaoline olek istub kõikide pealtvaatajate nägudel, kui Brauni (Austria) vile mängu algust teada annab.

Start ei ole ka just ungarlastele õnnelik: löödakse taevapoole sirguvaid „küünlaid“ ja Weinhardil tuleb esimeste minutite sees paar kardetavat palli kinni püüda.

Varsti aga muutub pilt ja vaevalt on mängu algusest 5 m. möödas, kui Braun peaga palli esimesest kornerist võrku pistab. Siitpeale vaob pall täielikult Ungari poolele, mida Rootsi poolkaitse teeneks võib lugeda. Selle vastu aga näib Fogl'itel ja Weinhardil täna jõulud olevat, sest kõik pealetungid purunevad nende saapaninade vastu. Kell näitab 25 m. mängu, siit peale raugnevad rootslaste pealetungid, 31 m. järgneb Molnar, Opata, Schlosser, Opata kombinatsioonist surmakindel värav, mida viimane Odüsseuse kavalusega Lindbergi kõrvalt, kes vähe julgelt oma „pühapaiga“ jätnud oli, võrku toimetas. Veel järgneb Rootsi värava all 2 kornerit ja vahekohtuniku vile paneb esimesele pooleajale punkti taha.

10-minutilise hingetõmbamise järele algab maavõistluse teine „köide“. Rootslastele näib õnne ka võõrsiks tulevat, sest nad saavutavad ka korneri, mis aga kahjuks viimaseks ka jääb terve mängu kestvuse ajal, millele ungarlased 5 üksteisele järgneva korneriga vastavad ja värav... Hinge kinni pidades ootab 40.000 inimhulk lööki — sealsamas röögib terve pealtvaatajate pere, nagu kuskil oleks ennenägemata vesiväravad avatud, kuid vaevalt on see hullustuselaine paar sekundit kestnud, oleks nagu keegi nägemata käega kõigil neil keelepaelad katki lõiganud ja pühakoja vaikus valitseb tervel väljal, ainult kümned tuhanded läikivad silmad liiguvad mängijate higistel turjadel. Värav kaotab oma ähvardava oleku, „ainult“ kolm korda tegi pall katset jõu katsumiseks värava postidega. Aga siiski 22 m. peab Lindberg uuesti pead vangutades tunnistama, et Kohut on 3. värava „ristiisaks“ saanud.

Mängust on veel veerand tundi järele jäänud, õnn näib täna ungarlaste juure püsima jäävat ja tasandavat nende mineva-aastast „Paala“ lahingut Stokholmis. Andersson lahkub mängu väljalt vigastuste tagajärjel ja rootslased mängivad kümne mehega. Neli minutit enne lõppu saavutavad nad Svenssoni löögist oma auvärava. Hulga aja tagant ei ole vist Ungari jalgpallipublik nii rahuliku tundega võistlusväljalt lahkunud kui seekord. Tschehhoslovakkia ja Austria võidu järele oli võit Rootsi üle kolmandaks sammuks Ungari jalgpalli uuele tõusule. Märkimata ei tohi jätta Ungari mõlemaid kaitsjaid Fogl'isi, kes selle mänguga oma paremat näitasid ,samuti ei jätnud Molnar, Kohut ega Schlosser palju soovida. Ungari võib oma võitu ainult kaitse ja väravavahi arvele kirjutada.

Budapest, 15. nov. 1926. E. L.

O/y.

Urheilutarpeita

Helsingis.

Soovitab kuulsaid suuski

Telemark,
Turist,
Ideal

ja kõiki tarvisminevaid talispordi abinõusid.

Saadaval

Tallinnas, O-ü. ESTO,
Tallinn, Pikk t. 47.

Tartus, E. V. JÜRGENS,
Tartus, Vana t. 17.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

— **Budapest-Agrami** linnavõistlus Agramis lõppes viigiga 1:1 (1:0).

— **Ungari esivõistlustel** veab Hungaria 11 punktiga (7 mängu), siis järgneb Ferenczvaros 9 p. (7 m.) ja Ujpest 9 p. (8 m.).

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

Soovitab talispordi hooajaks

suuski,
kelkusid,
liuraudu,
jääpalli tarbeid

ja kõiki muid spordiabinõusid parimatest kodu- ja väljamaa tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.

Kalevi poksivõistlused.

(3. lhk. järg.)

Kergekaalu on ootamatult tõusnud end. kukk-kaalu meister Laubert, kuhu ka Saasep sulgkaalust on järele jõudnud. Kolmas tore mees selles kaalus oli Kamarik, keda Saasep kaasakiskuvas matshis võitis. Hästi on arenenud Saasep, kes väga liikuv ja südi. Lauberti võidu tunnustamisega Saasepa üle ei saa päri olla.

Kerge-keskkaalus võitis Valge Mändi, kuna see omakorda ka Kuurale kaotas. Kuura loobus põhjuseta Valgele, pidades teist kohta nähtavasti enesele küllaldaseks. Mänd on hästi edenenud.

Keskkaalus on võitja Vaiküll suurelt arenenud ja oli õhtu parimaid poksijaid. 2. Boguslavski, 3. Rüütel. Kogu järel otsustades peaks siiski kergekaal vist Vaiküllile õige kaal olema.

Poolraskekaalus tegi Kullisaar Stolzeni vastu tsirkust, kuid suutis siiski momendil, kui Stolzen ta peapeitmist oli jäginud ja selga pööras, üleshüppega seljatagant selle silma paiste lüüa. Väga inetu ja Kullisaare poolt ebafair matsh. Võitis loomulikult Stolzen.

Raskekaalus andis Tartu uisumeister Mitt Tenderile juba esimesel löökide valingul alla, nii et matsh üle poole minuti ei kestnud.

Inglise liigavõistlustel

seisab 1. divisjonis esikohal Tottenham Hotspurs, kes 15 mängu sooritanud ja 20 punkti korjanud. Järgneb Sunderland 17 mängu ja 20 punktiga ning Huddersfield Town 15 mängu ja 19 punktiga. Viimati mängis Huddersfield Arsenaliga 3:3, kuna Tottenham Cardiff Cityt 4:1 lõi. Sunderland võitis Liverpooli 2:1.

„Austria“.

Wiener Amateursportverein või lühendatult Amatere, kes ennem töötas oma ilmakuulsuse peale vaatamata ainult samanimelise seltsi jalgpalliosakonnana, on otsustanud nüüdsest peale iseseisva klubina „Austria“ nime all esinema hakata.

Uruguay — L.-Ameerika meister.

Pariisi olümpiaadi sensatsiooniline võitja, Uruguay, tuli tänavu L.-Ameerika meistriks jalgpallis. Ta rahvusmeeskonnast kuulusid 10 meest Montevideo Nacional Club'i, kes läinud aastal turnee Euroopasse absolveeris. Uruguay võitis Argentiina 2:0, Tshiili 3:1, Paraguay 6:1 ja Boliivia 6:0. Kaheksa punktiga, väravate vahekorraga 17:2 seisab ta tabelis esikohal. Talle järgneb Argentiina, kes Paraguayd lõi 8:0 ja Boliiviat 6:0. Tshiiliga mängis Argentiina 1:1.

Suomen Voimistelu ja Urheiluliitto

pühitses läinud laupäeval oma 20-aastase tegevuse juubelit. Tervitustelegramme olid saatnud Eesti, Rootsi, Norra ja Taani spordi keskliidud.

Vastutav toimetaja H. Tammer. Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tän. 2. Väljaandja Eesti spordi keskliit.